

ÀNGEL PELLICER

«EL CÀNCER ES EL PREU QUE HEM DE PAGAR PER HAVER-NOS ORGANITZAT COM A ORGANISMES PLURICEL·LULARS»

Quan una persona naix en una família amb arrelada tradició de metges quasi no es planteja el seu futur, creix en aquest ambient i simplement es deixa portar. Alguna cosa semblant li succeí a Àngel Pellicer (Tarragona, 1948), qui acabà llicenciat en Medicina per la Universitat de València. La vida, però, li tenia preparat un destí més llunyà, Nova York, on actualment és professor al departament de patologia de la Facultat de Medicina. Allí s'ha dedicat des dels inicis a la genètica i en concret als gens implicats en el desenvolupament del càncer. Les seues aportacions han estat clau en aquest camp. Després d'escoltar l'experiència, saviesa i humilitat que amaguen les paraules d'aquest metge dedicat a una de les malalties que més s'investiga avui dia, és quan pense fermament que la nostra terra no l'havia d'haver deixat escapar. Perquè encara que és cert que continua treballant per a nosaltres, no ho fa entre nosaltres.

Com veu el futur immediat de la investigació del càncer?

Jo crec que va bé. S'ha avançat molt en el coneixement i això ha de retornar a la teràpia on encara queda camí per recórrer. L'aplicació terapèutica de tot el coneixement que s'ha arreglat en els últims vint-i-cinc anys està començant. Però jo sóc molt optimista i crec que coses com la teràpia gènica donaran lloc a canvis i curacions importantíssims.

Parlant de la genètica del càncer, s'ha publicat que 400 dels 30.000 gens que tenim estan relacionats amb el desenvolupament del càncer, és correcta la dada?

No ho sé si és correcta, el nombre exacte jo crec que no el coneix ningú. Encara que això no sé si li sembla molt o poc [riu].

És exactament el que li anava a preguntar, és una xifra esperançadora o que esgarrifa?

No esgarrifa perquè no és que tinguem gens que donen càncer, és que els gens que si s'alteren poden facilitar la producció de càncer són gens molt importants per a les funcions cel·lulars. No es pot dir, com és que tenim aquests gens que donen càncer? a veure si els traiem d'aquí!! No es pot perquè són absolutament necessaris per a la vida de la cèl·lula, és un producte de l'evolució. S'han mantingut al genoma perquè són molt importants, però malauradament quan

s'alteren, com que estan involucrats en el control de la proliferació i la diferenciació, aquestes dues s'alteren també. El càncer és el preu que hem de pagar per haver-nos organitzat com a organismes pluricel·lulars.

Per tant, un organisme unicel·lular no en té, de càncer?

No, un llevat és una cèl·lula, fa allò que vol i no passa res. Com que som pluricel·lulars hi ha especialització, però s'ha posat una limitació a les funcions de la cèl·lula. Les cèl·lules ara ja no són autònomes, han d'estar veient que el bé de la cèl·lula és el bé de l'organisme. De vegades perden aquesta missió social i volen retornar a ser una cèl·lula autònoma i ve el càncer. 400 gens ni són pocs ni són molts, són els necessaris per al control de la proliferació i de l'organització cel·lular

Però cada vegada trobem més casos de càncer al nostre voltant. Han existit sempre i ara tenim un major nombre de mètodes de detecció? O és que alguna cosa no va bé en l'estil de vida que portem avui dia?

És interessant. Hi intervenen uns quants factors. El primer és que la incidència del càncer augmenta sobretot als països desenvolupats, i no és per la pol·lució i tot això –que també hi influeix– és perquè ens fem més vells. El càncer és una malaltia de gent que es fa gran, i evidentment, quan va començar el segle XX la vida mitjana era de quaranta o cinquanta anys i la gent es moria d'altres coses. De fet és un triomf de la medicina que ara hi hagi més càncer que abans perquè abans es morien més joves. Però també és veritat que la medicina està molt més avançada, hi ha prevenció i diagnòstic precoç i hi ha molta més gent que va a veure el metge i li'l diagnostiquen. Per tant tenim la sensació que hi ha més càncer, primer, perquè n'hi ha més, en el sentit que la gent viu més anys, i, segon, perquè es detecta més.

Vostè que treballa en ciència sap que el seguiment d'una línia d'investigació no significa una cura miraculosa immediata, però tal volta al carrer açò no està tan clar. No hi ha moltes vegades una divulgació científica massa "sensacionalista"?

Sempre, en general, perquè la gent compra una revista perquè posa que "el càncer la setmana que ve es

© Mètode

**«TENIM LA SENSACIÓ QUE HI HA MÉS
CÀNCER PERQUÈ LA GENT VIU MÉS ANYS
I PERQUÈ ES DETECTA MÉS»**

curarà”, els seguiments dels estudis i els avenços lents no li interessien.

Però és positiu per a la societat o negatiu? Es creen falses expectatives o és aquesta mateixa il·lusió la que manté l'acceptabilitat social de la investigació?

És una “arma de doble tall”. Des del punt de vista de l'investigador és bo que la societat tingui consciència del problema, si més no perquè és finalment la que fa la distribució dels recursos econòmics per a les recerques. És positiu mantenir en la consciència de la

població que allò que tu investigues és un problema important. Però per vendre les coses cal fer sensacionalisme i el públic no està preparat per a digerir els articles. El gran problema és –i no ho dic pel cas d'aquesta revista, que és dirigida per científics–, que en les revistes de la població general no treballen científics i la gent que escriu els articles moltes vegades no sap de què parla. Ni tan sols es verifiquen els articles i de vegades surten errors terribles i el públic no sap distingir si és un error o no. Això ho he patit d'alguna manera a les meves carns molt sovint.

I seguint amb el sensacionalisme, què pensa d'aquesta societat futurista, tal volta no massa llunyana, on cadascú es troba socialment definit pel seu DNA?

Jo estic absolutament convençut d'això, això és el futur. Quan un neixi li faran la seqüenciació del genoma i li explicaran als pares a què té predisposició. I caldrà, per una banda, que faci unes conductes per intentar rebaixar al màxim el risc i per altre costat caldrà una vigilància més freqüent.

No seria més saludable continuar confiant en aquest fenotip definit també pel context i la vida de cadascú?

No, jo sóc una mica reduccionista pel que fa a la genètica, crec que és molt important. Els nostres gens és amb allò que naixem i és allò que ens condiciona. Hi ha altres coses des del punt de vista social que interactuen amb el genoma, però precisament coneixent-lo pots determinar quines són aquestes coses de fora que et poden fer mal i és la manera d'evitar-les. És el típic cas de la gent que es justifica quan fuma amb el cas de l'avi que tota la vida va fumar i va viure cent anys i no es va morir d'això. I té tota la raó, però aquell senyor tenia uns gens diferents, tal volta molt més resistents dels que nosaltres tenim.

Porta vostè ja més de vint anys als Estats Units.

Vint-i-vuit.

Què caldria que passara perquè el nostre país recuperara un investigador tan important com vostè?

No, jo ja estic passat de rosca [riu]. Fa uns anys ací a València em van proposar algunes coses a l'Institut Citològic. M'han ofert moltes coses a Espanya, però l'única vegada que vaig venir i vaig parlar amb la gent i vaig fer les entrevistes va ser aquesta. Però després no vam arribar a un acord, i com que va ser una mica traumàtic per mi vaig decidir que “*una y no más santo Tomás*”.

E. P.